

Verksamhetsplan för det gemensamma folkhälsöarbetet 2017

Lidköpings kommun och östra hälso- och sjukvårdsnämnden

Inledning

En god folkhälsa är en angelägenhet för såväl den enskilda individen som för hela samhället då invånarnas hälsa är en förutsättning för en hållbar utveckling och tillväxt.

Förutsättningarna för en god hälsa påverkas av livsvillkoren, av de omgivande livsmiljöerna, av individens egna val och levnadsvanor. Även om hälsan i Sverige, mätt som medellivslängd, har förbättrats under många årtionden och många hälsoproblem har minskat över tid så finns det tydliga skillnader i hälsa mellan olika grupper. Hälsan är ojämnt fördelad. Folkhälsoarbetet ska vara riktat till hela befolkningen och samtidigt anpassat i omfattning och utformning så att den når de med störst behov.

Folkhälsoarbetet sker i verksamheternas ordinarie arbete eftersom de flesta verksamheter i kommun och region direkt eller indirekt påverkar folkhälsan. För ett framgångsrikt folkhälsoarbete krävs utvecklad samverkan både inom kommunens verksamheter och med externa aktörer såsom hälso- och sjukvård, folktandvård, polis, arbetsförmedling, försäkringskassa, studieförbund, kyrkor, föreningsliv med flera.

Ansvar för arbetet finns på ledningsnivå och representanterna har ansvar för förankring och genomförande i respektive nämnd och förvaltning.

Ansvar och organisation av folkhälsoarbetet

Mål för folkhälsoarbetet

Folkhälsoarbetet i Lidköping utgör en del av arbetet för att uppfylla det nationella målet att: *”skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen”*

Östra hälso- och sjukvårdsnämnden har ett gemensamt övergripande mål för folkhälsoarbetet, *”Invånarna i Skaraborg ska ha bäst hälsa i Sverige år 2020”*. Målet är ett steg i att förverkliga Västra Götalands vision om Det goda livet. I strategisk plan för folkhälsoarbete Skaraborg beskrivs viktiga utvecklingsområden för att nå målet om Sveriges bästa hälsa.

Lidköpings vision *Lidköping – en välkomnande och hållbar kommun.*

Hållbarhet handlar om tre dimensioner, den sociala, ekonomiska och ekologiska.

Alla tre dimensionerna har betydelse för folkhälsan, men särskilt den sociala dimensionen. En frisk befolkning har en avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är helt nödvändig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. ”Ett socialt hållbart samhälle är resiliellt, men samtidigt förändringsbenäget och ett samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Det är ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen.” (Programförklaringen Mötesplats social hållbarhet)

Under 2017 inleds ett arbete med att implementera social hållbarhet i det långsiktiga och strategiska folkhälsoarbetet. Under året ska en Social hållbarhetsplan arbetas fram och den ska innefatta tvärssektoriell samverkan.

Avtal mellan Lidköpings kommun och östra hälso- och sjukvårdsnämnden.

Avtal om lokalt folkhälsoarbete mellan östra hälso- och sjukvårdsnämnden samt Lidköpings kommun finns inrättat. Syftet med avtalet är att genom långsiktig samverkan främja god och jämlik hälsa för alla kommuninvånare. För att uppnå detta ska parterna bedriva ett långsiktigt folkhälsoarbete på strategisk nivå.

Uppföljning av folkhälsoarbetet

Medborgarnas hälsa påverkas av en rad bestämningsfaktorer från en global till en individuell nivå. De flesta beslut som tas av politiker och tjänstemän påverkar direkt eller indirekt folkhälsan. För att veta om arbetet går i rätt riktning är det viktigt att mäta och följa hälsoläget. Men det tar lång tid att förbättra hälsan och när förändringar sker kan det vara svårt att härleda dessa till direkta satsningar. I Kommunfullmäktiges styrkort finns indikatorer som mäter invånarnas hälsa över tid.

Prioriterade mål för folkhälsoarbetet i Lidköpings kommun

I denna verksamhetsplan prioriteras grupperna barn, unga samt äldre.

- **Ökad psykisk hälsa**
- **Ökad trygghet**

Utmaningar för att nå målen om ökad psykisk hälsa och ökad trygghet.

- **Ökad psykisk hälsa hos barn, unga och unga vuxna**
För den psykiska hälsan har förhållanden under uppväxtåren stor betydelse under hela livet. Insatser för att främja hälsa och förebygga ohälsa bland barn och unga är en god investering.
- **Minska övervikt och fetma bland barn och ungdomar**
Regelbunden fysisk aktivitet och god kosthållning främjar hälsan och välbefinnandet samt har en sjukdomsförebyggande effekt. Förutom betydelsen för den enskilde individens hälsa finns det mycket som tyder på att ökad fysisk aktivitet är lönsam samhällsekonomisk åtgärd.
- **Minska bruket av alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT)**
Beroendeframkallande medel har i hög grad stor påverkan på hälsan. Det finns tydliga samband mellan alkohol, tobak, narkotika och spel som visar att det ofta är samma riskgrupper för flera av dessa beroendeskapande levnadsvanor. Detta är levnadsvanor som kan bidra till skillnader i befolkningens hälsa.
- **Säker och trygg kommun**
Lidköpings kommun återcertifierades 2014 som en av WHO Säker och trygg kommun. Det innebär att kommunen har ett åtagande att arbeta skadeförebyggande i alla åldrar, för båda könen, i alla situationer och miljöer.

Kommande uppdrag och insatser

Under året kommer olika insatser planeras fram i befintliga forum och nätverk. Aktörer i Lidköping såsom studieförbund, föreningsliv, kyrkor, hälso- och sjukvård och kommunens förvaltningar i samverkan med andra aktörer ges också möjlighet att söka bidrag för utveckling av insatser inom planens utmaningar. I folkhälsoarbete är långsiktighet extra viktigt, eftersom det kan ta många år att påvisa ett resultat och samtidigt blir utvärderingen mer tillförlitlig. De medel som används för insatser ska vara mätbara på lång sikt och används genom att gå från bidrag till uppdrag.

Budget

BUDGET 2017

Verksamhet

Ökad psykisk hälsa för barn, ungdom och unga vuxna

Minska övervikt och fetma bland barn och ungdomar

Minska bruket av alkohol, narkotika, doping och tobak, ANDT

Säker och trygg kommun

Övrigt och oförutsett

Summa utgifter

Intäkter	1 116 830
-----------------	-----------

Lidköpings kommun	558 415
-------------------	---------

Östra hälso- och sjukvårdsnämnden	558 415
-----------------------------------	---------

Summa intäkter

I strategisk plan och budget 2017-2019 för Lidköpings kommun höjs anslaget till folkhälsorådet från 10 kr till 15 kr per kommuninvånare vilket ger 350 000 kr för satsningar inom folkhälsa och Säker och trygg kommun.